

УДК 378.091.016-057.87:004.92

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271027>

Леонід Оршанський, доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Мирослав Пагута, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Ірина Цісарук, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри
теорії і методики трудового навчання та технологій
Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

У статті уточнено сутність і зміст професійно-графічної компетентності вчителя трудового навчання, окреслено її значення для успішної професійної підготовки студентів у педагогічних ЗВО. Досліджено шляхи і можливості формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами комп'ютерної графіки. Схарактеризовано основні критерії оцінювання ефективності використання комп'ютерної графіки як засобу формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання.

Ключові слова: вчитель трудового навчання; комп'ютерна графіка; професійно-графічна компетентність; професійна підготовка; цифрові технології.

Літ. 8.

Leonid Orshanskyi, Doctor of Science (Pedagogy), Professor,
Head of the Technological and Vocational Education Department,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Myroslav Pahuta, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor,
Associate Professor of the Technological and Vocational Education Department,
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Iryna Tsisaruk, Ph.D. (Pedagogy), Head of the Theory and
Methods of Labor Training and Technologies Department
of Kremenets Taras Shevchenko Humanitarian and Pedagogical Academy

FORMATION OF PROFESSIONAL-GRAPHIC COMPETENCE OF FUTURE VOCATIONAL TEACHERS BY MEANS OF COMPUTER GRAPHICS

The article clarifies the essence of professional graphic competence of a teacher of labor training, which should be characterized as a complex dynamic structure that includes intellectual, practical and individual-psychological features of a specialist in their relation to external conditions and tasks of professional-graphic activity. The professional-graphic competence of a teacher of labor training involves: a clear understanding of the goals and tasks of professional-graphic activity; determination of the main and additional ways of solving professional-graphic tasks; adequate assessment of the conditions of the course of activity; mobilization of forces and means in accordance with the conditions of the professional-graphic tasks; a rational ratio of one's own capabilities with the required result of activity.

The importance of the formation of professional-graphic competence of future teachers of labor education necessitates the mastery of modern means of computer graphics, which provides wide functionality for working with various aspects of graphic images, and also has significant didactic potential, which ensures the effectiveness of students' assimilation of the content of professionally oriented educational disciplines.

Among the main criteria for evaluating the effectiveness of the use of computer graphics as a means of forming the professional-graphic competence of future teachers of labor education, it is necessary to single out: 1) the level of IT training of students, which involves a fluent command of the hardware and software components of information-communication technologies; 2) the ability for creative and intellectual educational activities related to the creation, editing, replication, transformation and distribution of graphic information of a professional nature; 3) flexibility of adaptation to professional-graphic activity in the environment of leading computer graphics editors; 4) the ability to integrate various types of professional-graphic activity, taking into account the modern capabilities of computer graphics; 5) the degree of motivation regarding the use of computer graphics tools to solve professional-graphic tasks.

Keywords: labor training teacher; Computer Graphics; professional-graphic competence; professional training; digital technologies.

Постановка проблеми. Пріоритетним напрямом розвитку вітчизняної системи вищої освіти є підвищення рівня професійної підготовки дипломованих фахівців, що зумовлює трансформаційні процеси, пов'язані з удосконаленням змісту та технологій навчання. У цьому контексті доцільно виокремити системне впровадження нових підходів до навчання (форм, методів, засобів навчальної взаємодії), спрямованість на всебічний розвиток особистості студентів, орієнтованість на багатовекторність змісту й організації освітнього процесу, що можливо зrealизувати з використанням сучасних цифрових технологій.

Стрімке використання сучасних засобів цифрових технологій у науково-теоретичній та предметно-практичній діяльності студентів педагогічних ЗВО зумовлює переосмислення змісту усіх складових професійної підготовки фахівців, зокрема графічної. Отже, у процесі графічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання особливе місце займає спрямованість на формування професійно-графічної компетентності студентів, зокрема через оволодіння засобами і можливостями комп'ютерної графіки.

В умовах сьогодення проблема підвищення рівня професійно-графічної компетентності студентів з використанням засобів комп'ютерної графіки набуває особливої актуальності. Адже підготовка компетентного спеціаліста, що володіє сукупністю професійно-графічних знань й умінь, обізнаного з методологією комп'ютерного моделювання, можливостями асоціативного креслення, здатного до активного застосування засобів систем автоматизованого проєктування з метою створення візуально просторових моделей графічних об'єктів та конструкторсько-технологічної документації – важливе завдання професійно-графічної підготовки сучасного вчителя трудового навчання.

Аналіз досліджень з проблеми. Теорія компетентнісного підходу у навчанні знайшла відображення у наукових роботах В. Беспалька, І. Єрмакова, Л. Сохань, О. Овчарук, О. Пометун та ін. Концепція інформатизації системи освіти стала предметом наукових пошуків М. Жалдака, М. Згуровського, Ю. Машбиця, Н. Морзе, Ю. Рамського, С. Яшанова й ін. Дидактичні можливості і функції комп'ютерної графіки у процесі професійної підготовки фахівців різних спеціальностей висвітлюються І. Гевком, О. Глазуною, В. Коваленко, В. Кондратовою, А. Харківською, Г. Швецовою та ін. Теоретико-методологічні основи професійно-педагогічної підготовки вчителя трудового навчання і технологій розкриваються А. Вихрущем, Р. Гуревичем, О. Коберником, В. Мадзігоном, В. Сидоренком, Д. Тхоржевським та ін. Водночас проблемі графічної підготовки студентської молоді присвячені наукові публікації Н. Бондар, А. Гедзика, І. Голяд, О. Дзеджули, М. Козяра, Г. Райковської й ін.

Незважаючи на численність наукових досліджень різних аспектів реалізації графічної підготовки студентів ЗВО, проблема формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання, зокрема засобами комп'ютерної графіки, потребує детального вивчення й обґрунтування.

Мета статті – дослідити шляхи і можливості формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами комп'ютерної графіки.

Виклад основного матеріалу. Переорієнтування системи освіти на забезпечення інтегральних результатів навчання, формування фахівця, здатного до активного й усвідомленого виконання професійних функцій, підвищення власного рівня професійної підготовки актуалізують необхідність реалізації компетентнісного підходу у закладах освіти різних рівнів і форм власності.

У Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 рр. наголошується на важливості розробки національних стандартів підготовки фахівців на компетентнісній основі з урахуванням світових тенденцій розвитку освіти, техніки і технологій [8].

Термін “компетентний” латинського походження (*competens*), що означає здатність до певного виду діяльності, кваліфікованого навчання, тобто виражає найвищий рівень професійної підготовки [2]. Компетентність включає не лише когнітивну й операційно-технологічну складові, але та мотиваційну, етичну, соціальну й поведінкову компоненти [4].

Аналіз психолого-педагогічної літератури, наукових праць дав змогу виокремити такі основні підходи до інтерпретування поняття “компетентність”, згідно з якими – це:

- 1) умова успішного виконання діяльності (зокрема професійно-графічної діяльності) [6];
- 2) активний стан особистості, що забезпечує її самореалізацію у підготовці і розв'язанні визначеної системи завдань на основі власного досвіду [3];
- 3) передумова і регулятор успішної діяльності людини [4];
- 4) якість і властивість особистості, тобто структурована система індивідуальних характеристик індивіда [1].

Таким чином, зважаючи на зазначене вище й враховуючи проблематику наукового дослідження, *професійно-графічну компетентність вчителя трудового навчання можна схарактеризувати як складну динамічну структуру, що включає інтелектуальні, практичні та індивідуально-психологічні особливості фахівця у їх відношенні до зовнішніх умов і завдань професійно-графічної діяльності.*

Професійно-графічна компетентність вчителя трудового навчання передбачає:

- чітке усвідомлення цілей і завдань професійно-графічної діяльності;

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

– визначення головних й додаткових (допоміжних) способів розв'язання професійно-графічних завдань;

– адекватне оцінювання умов перебігу діяльності;

– мобілізацію сил і засобів відповідно до умов поставлених професійно-графічних завдань;

– раціональне співвідношення власних можливостей з необхідним результатом діяльності.

Широкі можливості для забезпечення належного рівня професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання пов'язані з активним розвитком і поширенням засобів цифрових технологій, зокрема комп'ютерної графіки.

Комп'ютерна графіка, що є важливою складовою інформаційних (цифрових) технологій широко використовується як прикладний інструмент для розв'язання різноаспектних завдань у багатьох галузях людської діяльності, зокрема у процесі професійно-графічної діяльності вчителя трудового навчання.

Комп'ютерна графіка – спеціальна галузь інформатики, що вивчає методи і засоби створення та редагування графічних зображень за допомогою програмно-апаратних обчислювальних комплексів [5].

Комп'ютерна графіка розглядається як режим автоматизованої обробки даних, при якому основна частина вихідної інформації представлена графічним способом. У режимі графічного виведення може відображатися найрізноманітніша інформація – від простих символів, графіків, діаграм, таблиць до складних технічних креслень, геометричних тривимірних моделей та об'єктів віртуальної реальності [7].

Із розвитком комп'ютерної графіки зростають можливості для автоматизації процесів проектування виробів. Швидкість інформації, гнучкість переключення з одного завдання на інше, здатність до одночасного виконання значної кількості обчислювальних операцій, можливість збереження великих обсягів даних забезпечують можливість використання комп'ютерної графіки для розв'язання проектно-технологічних завдань, пов'язаних зі створенням креслярсько-графічної та техніко-технологічної документації.

Роль та значення комп'ютерної графіки у професійно-графічній підготовці майбутніх учителів трудового навчання постійно зростає, а отже актуалізується необхідність спеціальних умінь і навичок, пов'язаних зі створенням й обробкою графічних зображень відповідного професійного спрямування. Крім того, вчитель трудового навчання має бути обізнаний із сучасною цифровою технікою, що використовується для введення (оцифрування) й виведення графічної інформації (сканери, графічні планшети, принтери, плотери та ін.).

Таким чином, вивчення комп'ютерної графіки у педагогічних ЗВО безпосередньо пов'язане із формуванням професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання, оскільки оволодіння автоматизованими методами побудови і читання креслеників, схем, рисунків, здатність до комплексного розв'язання різнотипних інженерно-геометричних задач у процесі проектно-конструкторської діяльності складають систему професійних якостей сучасного педагога.

Успішність й результативність процесу формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами комп'ютерної графіки зумовлюється ступенем готовності студентів до розв'язання актуальних графічних завдань у професійно-педагогічній діяльності з використанням можливостей комп'ютерної графіки. При цьому така готовність передбачає засвоєння системи спеціальних знань й практичних умінь, сформованість й зрілість професійно-значущих якостей особистості, необхідних для успішної професійно-графічної діяльності з використанням комп'ютерної графіки.

З-поміж основних критеріїв оцінювання ефективності використання комп'ютерної графіки як засобу формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання необхідно виокремити:

– рівень інформатичної підготовки студентів, що передбачає вільне володіння апаратно-технічною (комп'ютерна техніка, периферійні пристрої, засоби зв'язку тощо) та програмною (середовище операційних систем, сервісні програмні засоби, графічні редактори та ін.) складовими інформаційно-комунікаційних технологій;

– здатність до творчо-інтелектуальної навчальної діяльності, пов'язаної зі створенням, редагуванням, тиражуванням, перетворенням та поширенням графічної інформації професійного характеру;

– гнучкість адаптації до професійно-графічної діяльності у середовищі провідних редакторів комп'ютерної графіки, що відрізняються практичною спрямованістю і функціональними можливостями;

– здатність до інтеграції різних видів професійно-графічної діяльності з урахуванням сучасних можливостей комп'ютерної графіки;

– ступінь мотивації щодо використання засобів комп'ютерної графіки для розв'язання професійно-графічних завдань.

У процесі графічної підготовки студентів важливо опиратися на основні дидактичні можливості і функції комп'ютерної графіки, що визначають умови її використання. По-перше, комп'ютерна графіка може застосовуватися як допоміжний дидактичний засіб для більш ефективного розв'язання актуальних освітніх завдань, зокрема розширення способів унаочнення навчальних відомостей. При цьому об'єктами засвоєння виступають графічні зобра-

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ

ження (кресленики, схеми, рисунки, фотографії та ін.), мультимедійні об'єкти, 3D-моделі та ін.

По-друге, комп'ютерна графіка може виступати засобом для організації та супроводу автоматизованого способу організації навчання, при якому окремі функції викладача делегуються відповідному педагогічному програмному засобу (ППЗ). При цьому об'єктами комп'ютерної графіки у складі ППЗ виступають навчальні мультимедійні презентації, відеоролики, анімаційні об'єкти тощо.

По-третє, комп'ютерна графіка може використовуватися для постановки і розв'язання вузькоспрямованих дидактичних завдань, які неможливо зреалізувати традиційним способом. Наприклад, комп'ютерні програмні засоби імітаційного характеру для організації віртуальних експериментів. У таких програмах об'єктами комп'ютерної графіки і, відповідно, об'єктами пізнання (засвоєння) можуть виступати різноманітні графіки, діаграми, схеми, рисунки та ін.

По-четверте, комп'ютерна графіка може використовуватися як засіб відображення змісту об'єктів пізнання шляхом їх віртуального конструювання (моделювання). Студенти працюють у середовищі спеціальних систем автоматизованого проектування (КОМПАС, AutoCAD, T-Flex CAD та ін.), які завдяки широким функціональним можливостям, дають змогу успішно розв'язувати професійно-графічні завдання, пов'язані зі створенням креслярсько-графічної документації, тривимірним моделюванням майбутніх об'єктів праці, проведенням інженерних розрахунків тощо.

Ознайомлення з функціональними можливостями комп'ютерної графіки та засвоєння її інструментальних засобів здійснюється впродовж усього періоду професійної підготовки майбутніх учителів трудового навчання у педагогічних ЗВО. У контексті вивчення професійно-орієнтованих дисциплін (інженерна графіка, технічна механіка, матеріалознавство, практикум у навчальних майстернях та ін.) студенти залучаються до роботи з електронними (комп'ютерними) графічними зображеннями різного типу й призначення, розв'язують професійно-орієнтовані графічні завдання, активно використовують сучасну цифрову техніку і відповідні засоби зв'язку. При цьому базові основи роботи з комп'ютерними графічними зображеннями мають закладатися у процесі вивчення окремої навчальної дисципліни "Комп'ютерна графіка", яку доцільно вводити на початковому етапі (молодших курсах) підготовки фахівців за спеціальністю 014 "Середня освіта (Трудове навчання та технології)".

Висновки. Професійно-графічна компетентність виступає ваговою складовою успішної педагогічної діяльності вчителя трудового навчання у закладах загальної середньої освіти. Важливість формування професійно-графічної компетентності майбутніх

учителів трудового навчання у педагогічних ЗВО зумовлює необхідність опанування сучасними засобами комп'ютерної графіки, яка надає широкі функціональні можливості для роботи з різноаспектними графічними зображеннями, а також володіє значним дидактичним потенціалом, що забезпечує ефективність засвоєння студентами змісту професійно-орієнтованих навчальних дисциплін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко В.В. Графічна підготовка в структурі компетентностей майбутнього вчителя технологій. *Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". Педагогіка. Психологія. Філософія: зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2013. Вип. 28, Т. 1. С. 59–63.*
2. Гушлевська І. Поняття компетентності у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. *Шлях освіти. 2004. № 3. С. 22–24.*
3. Драч І.І. Компетентнісний підхід як засіб модернізації змісту вищої освіти. *Проблеми освіти. 2008. № 57. С. 44–47.*
4. Заблоцька О.С. Компетентність, кваліфікація, компетенція як ключові категорії компетентнісної парадигми вищої освіти. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2008. № 39. С. 52–56.*
5. Нишчак І.Д., Моштук В.В. Комп'ютерна графіка: навч. посіб. для вищих пед. навч. закл. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2007. 352 с.
6. Олєфіренко Т.О. Формування графічної компетентності у майбутніх учителів технологій: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04. Київ, 2012. 20 с.
7. Пічугін М., Канкін І., Воротніков В. Комп'ютерна графіка: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 346 с.
8. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 pp. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

REFERENCES

1. Vasenko, V.V. (2013). Hrafična pidhotovka v strukturі kompetentnostei maibutnoho vchytelia tekhnolohii [Graphic training in the competence structure of the future technology teacher]. *Humanitarian Bulletin of the Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after Hryhoriy Skovoroda. Pedagogy. Psychology. Philosophy: coll. of science works. Pereiaslav-Khmelnytskyi, Vol. 28, Iss. 1. pp. 59–63. [in Ukrainian].*
2. Hushlevska, I. (2004). Poniattia kompetentnosti u vitchyznianiі ta zarubizhnii pedahohitsi [The concept of competence in domestic and foreign pedagogy]. *The way of education. No. 3. pp. 22–24. [in Ukrainian].*
3. Drach, I.I. (2008). Kompetentnisnyi pidkhid yak zasib modernizatsii zmistu vyshchoi osvity [Competency approach as a means of modernization of the content of higher education]. *Problems of education. No. 57. pp. 44–47. [in Ukrainian].*
4. Zablotska, O.S. (2008). Kompetentnist, kvalifikatsiia, kompetentsiia yak kliuchovi katehoriі kompetentnisnoi paradyhmy vyshchoi osvity [Competence, qualification, competence as key categories of the competency paradigm of higher education]. *Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University. No. 39. pp. 52–56. [in Ukrainian].*
5. Nyshchak, I.D. & Moshtuk, V.V. (2007). Kompiuterna hrafiika [Computer Graphics]. Drohobych, 352 p. [in Ukrainian].

**КОМУНІКАТИВНИЙ ДИСКУРС – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

6. Olefirenko, T.O. (2012). Formuvannya hrafichnoi kompetentnosti u maibutnix uchyteliv tekhnolohii [Formation of graphic competence in future technology teachers]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian].

7. Pichuhin, M., Kankin, I. & Vorotnikov, V. (2019). *Kompiuterna hrafika* [Computer Graphics]. Kyiv, 346 p. [in Ukrainian].

8. *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021–2031 roky* [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2021–2031]. Available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vyshchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.09.2022

УДК 811.161.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271017>

Оксана Ісаєва, доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Інститут права, психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”,
професор кафедри латинської та іноземних мов
Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького
Беата Кушка, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов
Інститут гуманітарних і соціальних наук
Національного університету “Львівська політехніка”

**КОМУНІКАТИВНИЙ ДИСКУРС – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОЇ
ПІДГОТОВКИ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Сучасні вимоги до професійної комунікації зумовлюють необхідність модернізації освітнього середовища й оновлення змісту освітніх програм з метою підготовки майбутніх конкурентоспроможних лікарів. Власне соціально-гуманітарна підготовка студентів-медиків відіграє ключову роль у формуванні комунікативного дискурсу сучасного фахівця сфери охорони здоров'я.

У процесі викладання дисциплін соціально-гуманітарного блоку особливу увагу варто зосереджувати на ситуативному спілкуванні, тобто організації діалогічного мовлення на основі цілей спілкування й соціального контексту, використовуючи терміни чи загальноживану лексику; вміння переконувати співрозмовника і налагодити довірливі стосунки з пацієнтом.

Власне результативність підготовки майбутніх лікарів до професійної комунікації спрямована на розв'язання таких основних завдань, які лікар застосовує у своїй практиці власне ті стратегії, котрі видаються найрезультативнішими у процесі збору анамнезу чи формування історії хвороби, виголошення діагнозу чи вибору тактики лікування.

Тому усвідомлення студентами значущості професійної комунікації у виконанні професійних обов'язків чи залученні до партнерського спілкування з колегами та пацієнтами уможливило міжпредметну інтеграцію в процесі навчання.

Ключові слова: студенти-медики; професійна підготовка; вища освіта; професійна комунікація; комунікативний дискурс.

Лит. 6.

Oksana Isayeva, Doctor of Sciences (Pedagogy),
Professor of the Pedagogy and Innovative Education Department
Institute of Law, Psychology and Innovative Education
Lviv Polytechnic National University,
Professor of Latin and Foreign Languages
Lviv Danylo Halytskyi National Medical University
Beata Kushka, Ph.D. (Philology), Sciences,
Associate Professor of the Foreign Languages Department
Institute of Humanities and Social Sciences,
Lviv Polytechnic National University

**COMMUNICATIVE DISCOURSE – AN IMPORTANT CONSTITUENT OF SOCIAL
AND HUMANITARIAN TRAINING AT HIGHER MEDICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

Modern requirements for professional communication make it necessary to modernize the educational environment and update the content of educational programs in order to prepare future competitive doctors. Essentially, the social and humanitarian training of medical students plays a key role in the formation of the communicative discourse in the field of health care.

The relevance of this study is the importance of forming a professional communicative discourse in medical students with the help of socio-humanitarian training.

The purpose of the article is to characterize the communicative discourse of medical students as a special academic activity in the process of social and humanitarian training.